

andre Grundsætninger og efter en anden Orden, end den har gjort hidtilbage, skal jeg erkjende, at Ordningen af Posterne, den Dpstillingsordenen, hvori de ere givne, vistnok er langt bedre end den, der har været hidtilbage. Den ærebe Finantsminister har bemærket, at Sagen i sig selv ikke havde nogen reel Vigtighed, men at den utvivlsom har sin Betydning, og han gjorde ogsaa ganske rigtig opmærksom paa, at saaledes som det er i den Finantslov, der nu gjælder, det hidrører derfra, at Finantsloven er bleven til lidt efter lidt, og at man, hellere end at forandre den Rækkefølge, hvori man var vant til at bevilge, lod, uden Hensyn til den strenge Orden, nye Bevillinger komme til, der hvor de til en vis given Tid bedst kunne indskydes. At man imidlertid stadig maa være opmærksom paa, at Ordensfølgen er bekvem, let oversfuelig, og at de eensartede Gjenstande samles saameget som muligt, derom ere Alle enige, og i den Henseende kan det derfor ikke være min Mening at ville gjøre mindste Indsigelse, om det end kunde være min Hensigt at gjøre nogen Indsigelse mod forskellige af de Bestemmelser, der ere tagne. Jeg troer ikke, at Ordensfølgen altid har været heldig, men det skal jeg slet ikke gaae ind paa, det betragter jeg som et enkelt Spørgsmaal. En anden Side af Sagen, den, hvormed jeg begyndte, anseer jeg derimod for at være af afgjort Vigtighed. Jeg forstaaer overmaade godt, at vi komme derhen; man har jo været derhenne, idet de første Finantslovsforslag, som bleve forelagte af Regjeringen, og som vare meget omfattende, idet alle Anmærkningerne vare optagne i selve Finantslovene, næsten alle vare udarbejde efter denne Grundsætning. Man kommer dertil, idet man under Behandlingen gaaer ud fra at undersøge, hvad behøver den eller den Foranstaltning, den eller den Indretning, for at fyldestgjøre de Fordringer, som stilles til den, og der kommer man paa eengang til at see, hvad kræver den til Udgift, og hvad giver den til Indtægt. Men denne Opregnen af de enkelte Gjenstande er ikke Finantslovens, men Anmærkningernes Sag; det er det, som ligger ved Siden af, der er, om jeg saa maa sige, den statistiske Form for Budgettet. Jeg har havt den Ære

flere Gange at gjøre opmærksom paa, at saalænge man vil forsøge gennem selve Finantsloven med de dertil hørende oplysende Anmærninger at give et let oversfueligt Billede saavel af det, som Staten i det Hele tager ind og er berettiget til at tage ind, som af det, den i det Hele giver ud og er nødt til at give ud, og samtidigt dermed, hvad der under hvert enkelt Ministerium er overladt til hele Forvaltningen, og atter samtidigt dermed, hvad hver enkelt Øreen af Forvaltningen bringer ind og giver ud, saa forsøger man det Umulige. Man kan kun tage et af disse Formaal, som man søger at opfylde, og det bør man nærme sig konsekvent. Der er et andet af dem, jeg skal strax nævne det, som man maa tage med, til en vis Grad saa bestemt man kan, og jeg skal vise, at man ikke er kommen videre. Hovedformaalet ved Finantsloven er at gjøre det klart strax ved første Blik, hvilken Ret Regjeringen har til at kræve Indtægter, og hvilken Pligt den i Statens Tjeneste har til at gjøre Udgifter. Det er vigtigt, at man strax har for Øie den hele Sum af Indtægter og Udgifter, som er gjort nødvendig. Man fristes saa overordentlig let, naar Summen, som stiller sig frem som den Indtægt, der kommer ved Beskatning, er ringe, til at troe, at Statsborgerne kun bære en ringe Deel. Dersom man kunde stille Budgettet saaledes op, at Udgiften tilskyndende — og jeg skal ret strax vise, at man kunde komme det temmelig nær — kun blev nogle faa 100,000 Daler, kom man saa overordentlig let til at sige: Der er ingen Vanstuelighed her i dette Land; Alt, hvad der kræves, er jo kun eet, to eller trehundrede tusinde Daler. For Bevillingsmyndigheden er det netop i Modsætning til Regjeringen nødvendigt at fremstille det, der kræves igjennem Skat eller paa anden Maade til Statsfornyhederne, med sit største Tal; for Regjeringen er det behageligt, jevnligt ønskeligt og meget fristende at begjære det med det tilskyndende mindste. Jeg erkjender tilfulde Rigtigheden af hvad Finantsministeren har sagt, at i Virkeligheden er der Intet, som for den dybere Seende har mindre at betyde, men for den almindelige Overføgt gennem de runde Tal, som svæver ud i denne Verden, er det vigtigt for Bevillingsmyndigheden at holde